

Asia: VN/7167/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta - Saamelaiskäräjät kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Saamelaiskäräjät pitää perusteltuna kehityskulkuna kaivosmineraaliveron nostoa tulevina vuosina. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan veron tasoa voisi korottaa nyt suunniteltua huomattavasti enemmän, sillä kaivosmineraalit ovat käytännössä kerran hyödynnettävissä olevia luonnonvaroja, joiden maasta poistaminen aiheuttaa ympäristölle negatiivisia vaikutuksia. On oikeudenmukaista ja kohtuullista, että ainutkertaisten luonnonvarojen maasta poistamisesta kannetaan vastuuta edes veron kautta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kaivosten niin sanotut sivuvirrat suljettaisiin kaivosmineraaliveron ulkopuolelle tietyin edellytyksin. Saamelaiskäräjät kiinnittää huomiota siihen, että kaivosmineraaleille ei kuitenkaan aseteta laissa vähimmäispitoisuusrajoituksia, vaan kaivosyhtiöt saisivat itse määritellä, mikä osa esiintymästä rikastetaan ja mikä on ns. sivuvirtaa. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan hallituksen esityksessä tulisi arvioida tämän esityksen vaikutus sivuvirtojen määrään ja millaisia ympäristöriskejä mahdollisesti kasvavat sivuvirrat aiheuttavat.

Kaivosmineraaliveroa maksetaan Suomessa louhituista kaivosmineraaleista lukuun ottamatta kallanhuuhdonnassa löydettyjä kaivosmineraaleja. Saamelaiskäräjät esittää, että myös kallanhuuhdonnan yhteydessä löydetty kaivosmineraalit lisätään verotettavien mineraalien joukkoon. Koneellista kallanhuuhdonta harjoitetaan Suomessa saamelaiskäräjälain 4 §:ssä tarkoitetun saamelaisten kotiseutualueen herkässä ja erittäin hitaasti uusiutuvassa ympäristössä,

jossa toiminta aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia niin luonnolle, vesistöille kuin saamelaisten edellytyksille harjoittaa alueella perinteisiä elinkeinojaan. Koneellinen kullanhuuhdonta on mittavaa toimintaa, jossa kaivajat käyttävät monin paikoin useita koneita ja ulkopuolista työvoimaa, ja kullanhuuhdonta-alueet muistuttavat pieniä kaivoksia. Saamelaiskäräjät katsoo kohtuulliseksi, että myös nk. valtion mailla kultaa kaivavat osallistuvat veronmaksuun ja kantavat siten osaltaan vastuuta kerran hyödynnettävissä olevien luonnonvarojen maasta poistamisesta.

Merk.

Leo Aikio

I varapuheenjohtaja

Sarita Kämäräinen

elinkeino- ja ympäristölakimiessihteeri

Lausunnosta päätti I varapuheenjohtaja 8.8.2025.

Kämäräinen Sarita
Saamelaiskäräjät